

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL
248
Y87
07
1915

Yurdakul, Mehmet Emin
Ordunuñ destanı

محمد امین

۱۵/۷/۹۶

در درونك دستاني

أوز نوركاري اسبر كين او لو نا كري شو قيليجى
ظفر سونان نفعه سيله شانلىرىچون تقدىمىسىتىدى ؛
او كا سينور طوييرافنه باسانلىرى طوغرا ئىجى
برهضبل انتامىله بىرھفو ايمز كين أو كره تدى .

باھيەرلە بىرى :

مطبعە احمد احسان و نشر کاسى

محمد امین

او رده و نل دستانی

أوز تورکارى اسیر كىن او لو تاڭرى شوقىلىيچى
ظفر صونان نفحە سىلە شانلىر اىچۈن تقدىس ايتدى؛
او كا سينور طوبراغنە باسانلىرى طوغرا اىچى
برغىضىلى انتقامىلە بىر عفو ايتز كىن او كەرتدى .

مطبعە احمد احسان و شركاتى

اوردۇنڭ دستانى

بو كون خاقان سفربرلەك اعلان اىتدى ؛
أدرج دولته جىنك طوبىرى كورولىدەندى.

عنىز يوردىڭ وقورسىلى داوجولارى
باھالرى ، قارداشلىرى ، اوغوللارى
آى يېلدىزلى آل بايراغىڭ
او مقدس كولكىسىنە چاغىرىيور ؟

جو جو قلڭ قايناشدىنى هى سوقاغڭ
ايچرسىنده : « حربه ! » دىه باغىرىيور .

ملى شاعر آلتون سازڭ تللرنده
شعر لرلەجىنى أوسون ؛
ايش اوستاسى قىزغىن اورسڭ اوزىزندە
خاص چەليكتەن قىلىيچ دووسون .

بو كون شرقڭ نور يوزىنە ماتم جوكىش ؛
برأى اونڭ آلتۇننە قورشون دوكىش .

فلاكتىلى زمانلارده فرياد ايدين ،
بزە كوكىڭ سىلىنى ايشيتىدىرن
او مبارك تاڭرى طاغى ،
اولو كعبە دەرىن ، دەرىن ايكىلىيور ؛
قاوقاس يولى ، شەط وادىسى ، نېيل ايرماقى ،
بۇغاز أوڭى قورمارىيچى اور اىستىيور .

يولماڭ ياشلى ، اولو چىنارلى
بىزلى دە سلاملاسین ؟

ايرىلغىڭ يشىل كوزلۇ پىشىارلىرى
آردەمنى دن چاغىيىلداسىن .

زىرا، فاتح آتالرڭ قان دو كدوکى شو أۈلکەدە
ملتلەرە حق، حریت ..

دولتلەرە، قىللەرە سىنور چىزىن بىر حكىومت
كىدا بىلەر سوردۇ كەنن كىي كېنى تەلەكىدە ! ..
بو دولتك خار طاسقى دە كىشىدىرن ناوارىنلىر
ئىنه بىزە او يېرىتىجى طېرنا قىلرلە نىچە صالدى ؟
بىزەرگىلەر ئەنلىك يايىدىنلىرى يائىقلىرى ئەلچاق كېنلىر
ئىنه بىزى آسىللەر سوردۇك اىچىون ميدان آلدى .

شو عرافىڭ چولارندن، ارضىرومك طاغىلرندن
صىحەلرلىرى او قۇذورمىش جاناوارلىرى كې اوران:
زىنكىن مىصرى، هندستانى ..

يا ووز، باير ايللىرىنى سويانلىرىك ملتلىرى ؟
كوزەل قارصى، توركىستانى ..
اوغوز، دەمير يورتلىرىنى آزىزلىرى دولتلرى .

شو بیروتە قونداق صوقان ناپولیونڭ غولواسى،
تونس ایله جزایر آلانلارڭ فیرانساسى ! ..

بونلاردى كەڭىشۈرىدۇغۇ روما يىلى يى پازچالاتدى؛
او زاوالالى قوشوانڭ ،
سلامنیكىڭ ، اشقۇدرانڭ ، مناسىتك و يانىافنى
بېڭ آجىقلى سخنەسى يە باغرىمىزى يارالاتدى .
شو بالقانلر .. طاشلەرنە بايقوش أۇتن شەھىلرلەك
منزار كېيىملىكىنىڭ ئىچىرىسىنە ياس باغلادى ؛
مظلوملار لىشلىرىنى سودو كەين نەھەرلەك
مىرىئەلر او قور كېيىملىكە قان آغاڭلادى !

بو كون بورده بويوك سلطان مزادلارنىڭ مشهىدلرى،
فاتحلىرى بلدهلىرى ، سليمانلىرى معبدلىرى
صرپەيلەرك ، هەنلەرك ..
او اوغۇرسىز آياقلارى آلتەرنە ئىكەنلىكىدە ؛
قانىزى ئىچنلەرك

كىيچە كوندو زووحىنى، قودوز سسلەرىنى دىكەنلىكىدە ؛
بو طوبرا قدەشىمىدى كولان، او كوندورن بوتون شىيلر
بىز توركىلەر قايغۇ ويرر، بىز توركارى تەققىپر ايدر.

بزم اولو خاقانىز بر سماوى حكمدار در ؛
اوج قرندر تختلىر قوران

جهانگىرلر قىلىجىندن ، روحانىلر عصاسىندن ،
ھەبرشىدىن داها بويوك قوت ، نفوذ اوئىدە واردە.
آلتايىردى ، قافقا-لىرىدە تۈرك دىليلە قونوشانلىر
اونى توران ايلارينىڭ أوز سلطانى طانىيورلر ؟
قاپ بورنىدىن چىنه قادار مىليونلار جە مسلمانلىر
اونىڭ ھەبر بويروغۇھە قرآن كېي قانىيورلر .

اوئىدىن باشقۇا حرىصلارنىڭ كۆز دىكىدىيىھ، اوڭلو يىر ؛
رىختىيمىلر كېمىلرە طولۇ اولان قېيىكلر ،
الجىزىرە انبارلىرى ،

ئىنئويەنڭ كل وزانباق بايچەلری بوكۇن اونىڭ ؛
شرقى روما حصارلىرى ،

فلسطينىڭ كوموش قاپلى معىبدلىرى بوتۇن اونىڭ .
ارضىك آلتۇن آناختارى بوكۇن اونىڭ ئىندەدر ؟
استقبالىڭ بىكلەنەيلەن بىخى اونىڭ دىياندەدر .

بودوشمانلىر ايستيوركە بو خاقانلىق سوندو رواسون ؛
اونىڭ يوجە خلافى ،

آدلی ، شانلى سلطنتی ، کدینیش ، کوزمل مملکتی
غىر بىك بختىز امويلر دولتنە دوندورولسون ؛
عبداللهى غير ناطاده دو كوندورن ماعون أولوم
ارطغرلڭ نسلنەدە قادىن كېي صاج يولدورسون ؛
انداسىڭ آله و يله شهر آيىنلر يايپان ظلم
تورك ايلينك خرابىسى ئوستىنەدە كول طولدورسون .

تاکه او نلر هندو ، موغول ، عرب و تورك يكىرىمى عرقه ،
ايپىك ، فغفور ، صدف ، ياقوت طوبراقلرى زىنكىن شرقه
بىر قوتدىن قورققىسىزىن
قىرباچىلرلە ، دەميرلرلە ، آتشلرلە ظلم ايتىسىنلر ،
و بىو عصرى سىزارلرلە
قونسۇللارى الله او لان زمانىن بىكزەتسىنىلر .
آه او زمان بىزلىرى يېجۈن نە حکومت ، نە مەليت ؟
دينى ، عرقى و تارىخى او نوت دوران بىرمىھىت !

أى وطنڭ جانلى بھار چىچكلىرى ،
أى شرقڭ صاف عشقلر طويان ملاكلىرى ،
أى الهمى بلده لرڭ
باكرلرى ، كاينلرى آغلامايد ؟
كوز ياشيلە قلبىز لرڭ
شو سېزلايان ياراسنى داغلامايد .

او ملتلىر آغلاسىن كە أرككلارى ،
قادىنلرى وطن ايجون خسىزدرلر ؛
شاعرلرڭ ، زنكىنلرڭ يورەكارى
قوت، آلتون ويرمڭ ايجون خسىزدرلر .

يوردىڭ بويالە فلا كىتلى كونىرنىدە ،
او نڭ يايلا ، كوى ، قصبه هىرىرنىدە
هر قەرمان دلى قانلى
اڭ سو كىلى وجودلاردن او زاۋلاشىر ؟
هر كىنج زوجە، هەنسانلى
برقىز قارداش قلى كېي طويفو طاشىر .

بزم بوكۇن كوردو كىز حر ملتلىر
او فداكار چىفتلىرىنىڭ يادكارى ؟

کوزمنی قاماشدیران ســعادتلر
مشقتلى زمانلرڭ بــكىدارى .

ــاغلامايىڭ! تورلۇ قىزلىرى
ظفرلاره يوللار آچار ؟
بوز قىرلرڭ يېلىدىزلىرى
كــروانلاره نورلار صاچار .

باــقىڭ ، بــزم طوغدوغمز بــوعنېزايدل
يــوزقوغولو ، يــشىل كــوللۇ يــورده بــدل ؟
او ، جــىتىدىن چــيقانلرڭ
ســەرنىدىيــىدە آــرادىنى يــىللر كــې ؟
اوــنلە ســىسى قــرآنلرڭ
روــحىزدە چــاغلاتىدىنى كــۆزــى كــې ؟ .

بوردەدرک بــىزلىرى كل اــفاجىندىن
بــىشىكمىز نــىيلرلە صالحانمىشدر ؟
آــلتۇن قــاناد كــله بــىكلەر كــې اوــچان
يــڭىمى يــاشىڭ ســودالرى اوــيانمىشدر .

بوــيورت اــسىر دوشدىيــى كــون اوــشقىلر ،

او جیلانلى چاغلايانلى نېيە يارار ؟
آرىقىز بزه او بىللىو
قورولىدۇن بىر جانواار سىس بوكسەلىر ؛
منكىشەلى ، بىنېھ كالمو
چەنلىدۇن بىر زەرى قوقۇ كاڭىر .

شو دىيانڭىز ھېرىندە زنجىرلەڭ
قاوشىسىنە عشقلىر صوصار ، قابىلار اىڭىر ؛
عمرى كناھ كېچە كن ھەسىرلەڭ
دوداڭنە اميد آغلار ، ماتم كولو .

آغا لاما يىڭىز ! تۈرلۈ قىزلىرى
ظفرلە يوللۇر آچار ؛
بوز قىرلەڭ يېلىدىزلىرى
كروانلىرى نورلۇ صاجار .

آغا لاما يىڭىز ، بىزلىرى سىز
كولە كولە وداع ايدىڭ ،
وطن اىچون او لەكە سىز
دوداقلىلە دعا ايدىڭ .

بزوطنە حسنىڭىز لە مفتۇن اولدىق ؛
عىزىزلىك عشقلرىنى سىزدە بولدىق .
سىزلىك قارا كۈزلىڭىز
بىزه : « بىيڭ كول » آهولرى كې باقار ؛
او مەلکىجە سوزلىڭىز
الىھىلى « ساقاريا » لر كى آقار .

بزم بوكون يو كىشك ، وقور آتىزىڭ
كونىشلىرى ، رؤيالرى بوتون سىزلىك ؛
شو قايىنایان تىمىز ، اصىل قانمىزلىك
آتىشلىرى ، ايمانلىرى بوتون سىزلىك .

سوزلى بزم بىلزە طاقدىغىڭىز ،
اوندن صوڭرا مغورو ، مغورو باقدىغىڭىز
شو مقدس سلاحلەرن
كركسىڭىزى قابار تاجق شى أوزلەيڭ ؛
خىلى دىمدىر طويولمايان
ظفرلىرى ، شرفلىرى هېپ كۈزلەيڭ .

ۋ اونلە بىكىزەيڭ كە أشلىرنىن
قەھرمانلىق ، فداكارلىق اىستەرلەرى ؛

هەبرىيى صوڭ وداعى ايدىيوركىن :
دچەلەنگارلە ، خلعتىرلە كىلڭا ئەدىرى .

آغلامايك ! تورك قىزلىرى
ظفرلە يولار آچار ؛
بوز قىرلۇڭ يىيلدىزلىرى
كروانلە نورلۇر صاچار .

بىزى سىزلىر توركوللە يوجىي ايدك ؛
روحىزدە حدت ، غضب ، كىن تېتەتكى .
بختىزدە دونمك وارسا
اوشرفلى چاتىلە اوغرارسکىز ؛
قانلى ، دەرىن يارامنە
ياپىدېغىنچى سارغىلىرى باغانلارىسگىز .

سزك سومن قىبلەگۈز بزم اوكون
اڭ آمانسىز آجىمىزى اوونوت دورور ؛
او قشايىجي الارگۈز كوكسەزك
اڭ اوونولماز ياراسنى قوروت دورور .

سز شفقتلە ، بزقوتلە چايشير ساق
شوسو كىلى وطنمىز قورتولا جق ؟

او سویملی، آل یاناقلی
معصو بمحفلر آلتون دوره ایره جکلر؛
الاس طاشلى، مسک طوپراقلی
بور تلرینك کللرینى دیره جکلر.

او قادينه نه مو طلوکه، روحى صار صان
خىنچقىرىيقلی هجر انلى قىلبه بوغار؛
عمرلۇڭ بەھار چاغلىرنىدە عشقلەھ چار پان
كىنج باغرىينه وطن ايچۈن طاشلىر باصار.

آغلامايىڭ! تورك قىزلىرى
ظفرلره يوللار آچار؛
بوز قىرلۇڭ يېيلدىزلىرى
كروانلره نورلر صاچار.

آغلامايىڭ، بىزلىرە سىز
كولە كولە وداع ايدىك؛
وطن ايچۈن او لىكەسز
دوداقلىلە دعا ايدىك.

کلیولى ، بوقطعه ده نچه شانلى خاطرەلر ،
اور خانلىك اولادىنه ،

بو دولقى قورانلىك منقبەلى حیاتىنە ،
او قهرمان آمالاره داڭىز نچه شرفلى وار .
سرخسلرلىك عسکرىنى تمحير ايدن بو طالفال
يىكىچرى او ردو سىنگ آقىنى چاغلاتىور ؛
آشىللرلىك قالقاتى سىر أىلەين شـو قايالر
تۇر كەڭ فاتح قىلىجىنك دەشتىنی آ كلا تىور .

بىزلى بورده يدى عصرلىك تارىخىنى او قويورز ؟
بو مبارك طوبراقلىر باصىوركىن قور قويورز .
بورده آسىكى قېرىلدن

جىقان برچوق جنازەلر ئەفنەلە سېلىكىنىشلىر ؛
سانكە بىزە كۆكدىن اينىن

او الەمى ياردىچىلىرى كېي نورلىر كىنىشلىر .
بونلار شىمدى بوتارىخى او والىدە ، ساحللر دە ؛
شو قىرمىزى قايالر دە ، قوم ساللر دە ، هەبرىر دە .

ايىشىتە ، آلتون سكە سىلە او شەزادە سلىمانلى ؛
آق صونغۇرلىر ، دەمير طاشلى ؛

اینک صالحه روم ایلی بی فتحه چیقان قرق یولداشلر ؛
سکسان ییلدە بودولته تمل آتان او ارسلانلر ! ..
هربرینڭ بزه باقان باقیر رنگلی اور جھرمى
مشعلەلر قارشىسىنده ايمش كېي عظامتلى ؛
هربرینڭ طاغى ، طاشى كورلتىرن اركاك سىسى
اوزاقىردىن قوبوب أسن روزكار كېي مهاابتلى .

بونلر بزه دىيورلر كەد : « أى عثمانڭ اصيل نسلى !
قانمزلە يوغۇرولان بومبارك ، كوزدەل ایللى ..
استانبولە كېلىد اولان .

بوسوكىلى طوپراقلرى دوشمانلرە چىكىنە ئەبىڭ ؛
هر طاغىندىن ، قوئمىسىنىدىن
تكىير كان بو يورتلرى آور و پايە ترک ايمەيڭ .
استانبولك ، مەلکەتك اميدلىرى بوتون سىزدە ؛
شرقك ، غربك استقبالى بو كون سىزك ئالگىزدە !

آه استانبول .. بو ، توركلاڭىڭ مدنىت تارىخىدىر ؛
اونڭ يدى تېھسىدىن

صرىھىيە ، بوغاز اىچى صولرىنە عكىس أىلەين
سرايلىرى ، قېھرى بىش يوز يىلدەن خبر وىرر .

او جهانکير فانع بورده شرقىڭ أـنى آسياسنه
اور وپادن يېنى بر نور كىرسىن دىه قابى آچش ؛
قراللرڭ ، پاپالرڭ فضىلىتلىرىز دنياسنه
توركىڭ طوغرو وجودانىلە، اخلاقىلە حىيات صاچش .

بورده يېكىمى طوقۇز خاقان شەرقىلە تاج كىمشلر ؛
بورده غىربىڭ بىرچۈق مغۇرۇ قىصرلىرى باش اكىشلر.
بويىر، شانلى بىرملەتكىن

اھر املىدن داھا بويوك بىرىقىلماز ھىيكلىيدىر .
بويىر، رسول محمدنىڭ
ججازىنىڭ، كعبەستىڭ، هەشىئىنىڭ تەلىيدىر .
بوبىلدەنڭ آرقاسىنده مسلمانلىق، توركىڭ واردىر ؛
اڭىر بورا صادىقىلىرىسا بوتون بونلۇر ھې بىرىقىلماز .

ناسل اوپور، هەرافقىنده كەللرڭ، سەنانلرڭ
جامعلىرى پارىلدايىان،
ندىملرڭ، نفيملرڭ سازلىرىنى حايقىرتىدیران
و دنيامىڭ أك سەۋىلى، كوزەل شەھرى ألدە جىة-ين،
ربويوك تورك خاقانىنىڭ يو كىسلەتىدىكى بىر حىصاردا
روس چارىنىڭ قارا قوشلو بايراقلىرى طالغانلىسىن ؟

بىغمېرىڭ فاتحى مەح ايتدىيى بىرىدىاردى
بۇفاتحىڭ صندوقەسى ، كەمېكلىرى پارچالانسىن ؟

مۇكىنى كە ، بىش عصر در بزە خطىبە دېڭىلتىرىن
او مباراك معبدلىرىڭ ، او بىكىلار جە منبرىندن
بزە أوج ، كىن طوپانلىرىڭ

چىر كىن بايقوش قەقەھىسى كېي ملعون سىسى كلاسىن ؟
او تارىخى دوشمازلىرىڭ

قىلىچلىرى ، سونكولرى كۆزلىرا ويسون ، قلىلدەلسىن ؟
ۋا او ئالم قازاقلىرى نېچە سىنە پاك قادىنلار ،
تۈرك واسلام كلىنلىرى صاج يو لسو نلر ، خىنچقىرىسىنلار ؟ .

أى آتالر ، أى يورد ايمچون اوغر اشانلار ،
أى بىكىلرە تك باشى يوروينلر ،
أى دىولرىڭ لىشلىنى سورويىنلر ،
أى مىامە قان ايمچىنده او لاشانلر !

فرات، سیحان، جوروق، مرجع.. بوایر ماقله
بزه سرلک عمرگزی نقل آیله دی ؟
او بیکلر جه خاطره‌لی صاف او جاقله
خویگزی، توره‌گزی هپ سویله دی .

جو کون بزم رو حمزه سز وارسکن ؛
بر قینده کی قیاچج کبی کوکس مزدہ ،
بر قلبده کی ایمان کبی او زمزدہ
او آتشلی دها گنله یا شارسکن .

بز سرلک یافدیغکن حمیقی
بر محرابک نوری کبی سون دور مدنک ؛
قابل مزه صاحدیغکن فضیاق
صدفده کی انجی کبی اسیر کدنک .

بو حکومت، بو سلطنت، بو خلافت ،
شو بلده لر، شو سرايلر، شو کعبه لر،
او معبدلر، او مکتبه لر، او تربه لر ..
بوتون وطن سر زدن بزه بر امامت ..

بونلر ایچون سلاحلره صاریلمايان
بیلەكلرى قارا يیلان زهرلەسین ؟
دوشمانلره كىرلىكدىن قىصىر ئانان
كوكوسلىرى ظالم دردلر ، قوردلر يەسین .

بزه سزىڭ ياتدىغىڭز قانلى طوبراق ،
يدى قات كوك ، تاڭرى شاهد اولسۇنلر كە :
دوشمانلرڭ بىزدىن آلمق اىستەدىكى
طوبراقلره ياد آياقلر باصهاياچق ؟

زەپىز سېرلرە كېرىيوركىن
وېرلىرى بىر مزار بىلەجىڭز ؟
حىاتى ، حقوقى بىز كىنجىلردىن
دعوا ايدىن وطن ایچون أولەجىڭز ...

باڭڭ ، بوتون چانماق قىلغە قىزىل قارا ؛
درت افق دە يارا كېي قانامادە .

شوروم ايلى بى آناسز او كسو ز كې؛
آناطولى محجان طولو كوكوس كې؛
دون تاج كې يانان سحر
بى كون كسيك برباش كې قانه بايمش؛
دون او زاقدن قىزلر كې كولى يىرل
بى كون بىر تمساح كې صویه يائمش.

او سورولر كىزن يىشىل او وارلاڭ
هر بىر نە جاناوارلار،
پېبلەڭ طولاش دىنى آ طاللۇڭ
ھېسىنەدە عفترىتلىوار.

باقلەك، هەر ير قان قوقولو بىر مزارلىق؛
ھەر بىر طالغا، دوزكار سىى بى خىنچقىرىراق.

دون لا جيورد، طورغۇن دە كىز نور سىرپىكىن،
عشقە ئالمىش كۆزلىر كې كولومسىركىن
غىربىك قانلى، خان ئالى
شىمىدى او نەك سولىنى كېرلىتكىدە،
بۇ نور، چىچىك ديارىنى حزان يىلى
شاھە قالقىمىش ازدر كې تىزە تىكىدە.

او يانار طاغ كې لاوي آغىزلىرى
آتش قوسان دونانمالىر ،
بشن دىيانڭ بىياض ، سياه ، قىزىل ، صارى
و حشىلىرى هېپ بوردىلار .

پيراقىكز ، هر بىرىشى كوزلىرىنە آلدىرىسىنلر ؛
طيارەلر هوالردن ،
درەدنو طلر دە كىزىلردن ، مەتالىيۇزلىر قارالردن
فو دوراراق ، بوكورەرك اوستىمەز صالدىرىسىنلر .
او زەرلى بومبالرى ، ادبوسلرى ، قونداقلرى
خىستەخانە ، معبد كېچىلىرە ياغدىرىسىنلر ؛
هر كون سكز جەنمەلە بىر مبارك بولايىرى ،
بر سليمان تربەسنى طوب راقلە با تىرىسىنلر .

بۇ وحشتلىر الويىمىز سەچاد اوكتىن دىيلانلىرى ،
قاپى طاغىندىن قارماڭلىرى ، خانىز بويىندىن قاپلانلىرى ،
ھېپ يېرىتىجي مخلوقلىرى

او عسکر سز ساحللاره سورو، سورو کنیرسینلر،
قادىنلرى، چوجوقلى
بوغان ايچىن حيواڭلره پارچالا توب يىرسىنلر.
تۈرك طوبراغى شو يكىمنجى عصردەكى نۇونلارك
اڭ سوڭنجى ئىلمىلەدە خراب اولسون، قانەباتىسىن.

انسانىت، بوبىر خىال! او دىللارى يالدىزلايان
مدنىت دعوالرى،
او دوزنجى كرسىلەڭ حق، عدالت صدارى..
ھېسى دساس ژودالارك سوزى كېيى بىر يالان.
بورده هىشى: شوچىويلىر، شو بوغوجى قومبارالر
آرتىق غربىك انسانلقدن چىقىدىغى اعلان ايلر؛
شو بوصولر، شوخانلىك طولو اولان ماغارالر
بىرچوق عسکر قىلىغىنە كىرمىش قاتىل، جلالاد كىزلىر.

اڭ كە بىز اسڪندرەك، آئىيالڭ او جوروين،
بر آتشسز، قىويلاجىمىسز كولە دونن قىلىرنىن
بىر آووج طوبراق آلساق:
دېرىزمانلر سزەك رؤيا واعشقىڭ نېيدى؟، دىسەك،
بۇ ذرىمەلر طوبىلاناراق .

براخروی صدا ایله بزه شویله سویله یه جک :
سز لرکده حیاتنگز بش بیک ییملق اسکی کیدیش ؟
بالکن بوکون قهرمانلوق قحبه لکله یرده کیشمش !

لکن ظالم دوشمازلرک بسله دیکی قانلی سودا ،
داللرنده هیچ برجیچک ،

برا او فاجق قایناغنده هیچ برجیکار کولمه یه جک ،
یارین سراب اولدوغنی کوستره جک بربوش خولیا .
زیرا بزرل او بوزولمش بیزانسلرک ، باللرک
قالی ، روحی آچاقلامان شیلرندن او زاق قالدق ؛
آتش ، ده میر یورتلرندن کلن فانع نسللرک
قهرمانلوق و جدا ندن ، حیاتندن قوت آلدق .

ملتلری اولدورمهین فضیلتلر ینه بزده ؟
وزده ثبات ، ایشده عنم ، صبر بزم قومزده ؟
او جهانکیر او غوزلری
فانع یابان جسارتلر بزم اركات روح مزده ؟
او قهرمان یا ووزلری

ظالب ایدن اطاعتلر بزم ییکیت اورد و من ده .
بو اورد و نک قابا لاقلی ارسلان چهره هر نفری
اوز ده میر لو دور نده کی سردن چدی یی جری .

کرچك، او صوك خاڭن بالقان ئاوغا سىندە تورك او ردوسى
جېخانەمىز، آج قالاراق ..

دىشلىلە بوغوشاراق، او ت يېرك، بوكالاراق
برچوبانسىز سورۇ كې زور زورىنى بوزولىشدى.
شوقادارك او، بوكونى جانأويىن، صاپلانىلان
برآغولو ختچىر كې خاطرندن چىقارمادى ؟
قولقارىجى باشبو غىرلە كىدىسىنى او زماندى
لكىنى قانلىلە سىلمىك ايجون حاضرلادى .

بىلىسىنلەك طومرسىلرڭ بويوك ايران فاتخنه،
سلجوقلرڭ مغورو شرقى رومالرڭ تارىخىنە
كوسىرىدىكى عاقيتلەر

شوبوكونكى دوشمانلەرە عىن شىئى قازمۇدەدر ؟
بونلەرەدە فلاكتىلەر

كىخسروك، رومانوسك بختلىرىنى يازمۇدەدر .

تورك يوردىنە ياقلاشانلىر بوردە ايکى شى بولورلە :
اولدورو جى بىردىنە ئىل، بىردىنە قانلى، دەرىن منارا ..

أى عهانڭ صاف قانى طاشيانلر ،
أى كوزلرى قىويلىجىمىلى قەرمانلر ،
أى تورانڭ ارسلانلرى !
ھرقۇتە قايا كې قارشى طورك ؛
سینورلىرى آشانلرى
قەر ايدىجى يېلدىرىمۇر كې اورك .

او سلاھى پارلاتىڭ كە او لو أجداد
بودە مېرلە يوز دولته تەمل آئىش ؛
ھر اقلىمدا يوجە، شانلى بىر سلطنت ،
حر و مسعود بىر تورك عمرى پار يېلدا آئىش .

بزم بويوك عرقزك طاشىدىنى فاتح آدى ،
دنيا قادر أسىكى اولان شانلى يادى
ھر حصارك بىر جىرنىدە
قان و آتش حرفلر ايلە يازىلەيدىر .
ھر سرايىك دیوارنىدە
آلتون قاققا طونج قالقانى آصىلەيدىر .

ينهبو كون قىلىيچ . قالقان معبودىنىڭ
بو ملتىن اىستەدىكى خاڭىشى ؛

بچه يىللر سونوك طوران تورك يوردىنىڭ
و اوردودن بىكلەدىكى شان كونشى .

ايلىرى يە ! توركىڭ آ آنى
يالكىز رې سىجىدە ايىدر ؛
اونك اسىل ، حر وجدانى
تختىدە خاقان كورمك اىستە.

شو جاناوار اينكىلىزلىر ، فيرانسىزلىر ..
بو بىزلىر دوشمان اولان ايمانلىزلىر
آل عثمان دولتى
هندستانە ، جزايرە چەويىرىسىنمى ؟
محمدك امتى
اسارتىڭ زنجىرلىرى كەميرىسىنمى ؟

لا يقىمى كە بزم يوجە تختىزىدە
قراللىرىڭ صدارى ايشىدىياسىن ؟
برىابانجى سىس طويمايان چايمىزدە
جاندىن هنرىز ناموسىز چىكىنەتىياسىن ؟

بوکون شرقك بوتون عنیز قېلرى ،
آلتاي ، آطلاس ، هىالايا تېلرى ،
حرمېنلىر ، استانبولار
بزه بويوك ايمىدلوله كۈونىڭىدە ؛
مېليونلىرى جە مظلوم طوللار ،
معصوم جانلىر : « ظفر ! » دىه سىانىمىڭىدە .

آم وطنىك هەچىكىنه نىن بوجاغىندە
طاغلر يانسىن ، نورلىرى ونسون ، جان قالماسىن ؛
لىكىن ياوز سليمانلىك او تاغىندە
تخت قورتولاسون ، خاقان طورسون ، تاج بارلاسىن .

ايلىرى يە ! توركىڭ آنى
يالكىز ربه سىجىدە ايىدر ؛
او نىڭ اصىل ، حر وجدانى
تختىدە خاقان كورمك اىستە .

ايلىرى يە ! كولۇ يىر ، دەكىز
با صقىنلىر اىشكىلدە سىن ؟

بزم يوکـكـ سـلـمـ من
هرـسـپـرـدـهـ : «ـاـورـ،ـكـسـ !ـ»ـ دـيـسـينـ

تورـکـلـارـ دـاـهاـ دـونـهـ قـادـارـ أـوـجـ قـطـعـهـ نـكـ
شـوـ خـرـاجـهـ كـسـدـكـارـىـ آـورـوـپـانـكـ
كـوـزـ قـارـارـتـانـ،ـ باـشـ دـوـنـدـورـنـ
يرـلـويـنـهـ قـارـتـالـ قـانـادـ كـيدـنـلـرـىـ ؟ـ
قاـفـلـ،ـ آـپـلـرـ أـوـسـتـلـرـنـدنـ
شـرـقـكـ،ـ غـرـبـكـ بـخـتـنـهـ حـكـمـ اـيـدـنـلـرـدـىـ .ـ

فيـرـانـسـوـادـهـ كـلـيـدـىـ ،ـ سـلـيمـانـدـنـ
دوـلـتـكـ حـيـاتـنـىـ دـيـلـمـشـدـىـ ؟ـ
پـادـشاـهـلـرـ پـادـشـاـهـىـ آـدـىـ الـانـ
بوـخـاقـانـدـنـ بوـيـوـكـاـكـىـ أـوـكـرـهـنـشـدـىـ .ـ

بـزـ كـنـجـلـرـدـهـ يـورـهـكـارـىـ قـولـلـرـنـدـنـ،ـ
وـقـولـلـرـىـ قـيلـيـجـلـرـدـنـ كـوـجـلوـ اوـلـانـ
بـوـجـهـاـنـكـيرـ آـماـلـكـ
يـتـيـشـدـيـكـىـ بـرـ طـوـپـرـاغـلـكـ أـرـلـرـىـ يـزـ ؟ـ

طورغودلرک، صامصانلرک،
او دالقىلىچ او ردو سقات عىسىزى يىز.

او نسلزكە قىئىرما ئانلىق ميدانلىرى
ينه بوكون درت روزكاره بزى صورار؛
ارضك شرف تاجلىنى طوقانلىرى
باشلر من كېي بويوك باشلر آرار.

ايلىرى يە ! توركىڭ آلنى
يالكىز ربه سىجىدە ئىدر ؟
اونڭ اصىل، حر و جدانى
تختىدە خاقان كورمك ايستەر.

بىزلىرى رېتك أڭ سو كىلى ماتى يىز ؛
كۈوكە باقان ديارلىرك اميدى يىز .
يوجە طاغىلر، يالچىن طاشلر
بزم آلتون او ردو منه أكىلە جىك ؛
ظالم قلبلىر، مغرور باشلر
بزم دەمير پىچە منلە أزىلە جىك .

بزه کوره الله ایچون کیدیان یول ،
ملت ایچون حایقیزان سس معز زدر ؛
شو مبارک وطن ایچون صاواشان قول ،
حقوق ایچون دوکوان قان مقدسدر .

هایدیک ، آرتیق صاواشمانڭ وقتى كلدى ؟
بو دقىقە آنتقام ، كىن ، حق ساعتى .
تكىپىرلرلە ، توركولرلە
برالىمى غىصب كې ھجوم ايدى ؛
بومبالرلە ، سونكولرلە
خاڭىرى بىرە قادر ھې كېرتىڭ .

بزى اوکون بىكلىوركە دورلۇڭ
ايىماقلەرى چوقدن بىرى كورمه مشدر ؛
شەنامەلر يازان بويوك شاعىرلۇڭ
دستانلىرى بىيڭ يېل اول سوپاھ مشدر .

ايلىرى يە ! توركىڭ آنى
ياڭىز ربە سىجىدە ايدر ؟

اونڭ اصىل ، حر وجدانى
تختىدە خافان كورمك اىستە.

ايلىرى يە! كوك، ير، دەگىز
باشقىنلولە ايكىلدەسىن ؟
بزم يو كىشك سىسىلەرنى
ھرسپرده: «اور، كىس!» دىسىن.

ايشته كورڭ! ھرميداندە قانلى، دو كوك بىرچوق سلاح؛
بوردە بىرچوق، باشلار أزيك؛
اوردە بىرچوق قوللار قىرياق؛ شوردە بىرچوق كۈودە، كەمىك؛
ھر طرفدە قانسىللارى، ھر طرفدە بىيىك سىس، بىيىك آه!...
بوردە بوتون طاشلقلەردى، او والردە، قورولىدە
شى يو والر ويرانلىقلەر كواىكەسىنە ياس طوتويور؛
ارغوانى طوبراقلەردى، هوالردە و صولردە
جانلى، جانسىز ھەرىنى صوصىش، يالكىز أولوم او غولدو يور.

شۇ ساعتىدە طالڭىرنىن طوغان كونش درت بوجاقدە
بوزبىڭ قانلى جنازەنىڭ أوزرىيňه پارلاامقىدە .
آق دە كىزكە طالغالرى

بىشىل ، قىرچىل ساحللارە أولولرى سورومكىدە ؛
شهرلىرى ، مەحرالرى
بر جوق قارا خېرلە مصىبتىل بورومكىدە .
بايىم مىيامار اهالىنىڭ ياشادىغى بش يوز بلدى
او مسجدلر ، كېلىسىلر ، پاغودلە هې ماتىمە ! ..

شە يوق كە بى أولولر آرتىق غىرى بدن او زاقدەلر ؛
ھېسى قانلىر اىچىرىسىندا ،
كىن و طمع طو يامايان فانىيەلىك ئالىندە
أولدۇرۇمىش بىر روحشى صىرتىلان كېي ياتىقىدەلر .
بو آتشىسىز ، سەفىل قىلىلر آرتىق كۆزەل پار سلىك
چىپلاق ، سەفيه قىزلىيە روما عمرى سورمه يە جىڭ ؛
بو كونشىسىز ، سونوك كۆزلىر آرتىق بويوك تايىسىلىك
بىر آرىمىش آلتۇن كېي آقىشىنى كورمه يە جىڭ .

وارسىن ، ھەرش قارفاللىك طوبىلاندىغى بوايلىر دە ،
تۈركىسىلىرى طوي يولاجىق شويايانجى ، صارپ بللىر دە

زیارت‌ساز و دعا‌ساز

کیرلی ، قانلی برباچ او را طالعیله طوبراق او لسوں ؛
بورده هر بر قبره يالکز
آجی باطی روز کارینک ایصالیق جalan سی طواسوں ।
زیرا بونلر حریته ، عدالته دوشاندیلر ؛
وطنلره ، ملتلره قانلی منار قازاندیلر 。

بوجنک تورکلک ظالم‌لره کوردوکی بر حسابیدر ؛
سلامیله اسارته ،
غضبله انتقامه ، ناموسیله حقارته ،
ظفریله حرصه ، کنه وردیکی برجوابیدر .
بوکون بورده توی اور پرتن شو آجیقلی لوحه‌لدن
بزم عنزیز بوردمزی جیکنہ‌تلر او تانسینلر ؛
اسارتک زنجیرینه اکدیره جک باش آرایان
او حریصلر بو قومک‌ده وار لغه اینانسینلر 。

اوت الی عصر اق بر عمری او لان تورکارکده ،
فاج کره فتح ایتدکاری شودنیادنک او زرنده
بروطنی ، برشقانی ،
بر تاریخی ، سلطنتی ، بشری ، حقوقی وار ؛

بر دیلکی ، بر ایمانی

و بونله جان ویره جلک میلیون نلرجه چو جونغی دار ؛
بویوک توران دهاسنی پارلاتاتجق یکنی دنیا
بو کون بزم آلمزی او قشایان بر نوردن رؤیا ..

شو عنہانک سانجاغی که بایرا قلرک کوزه لیدر ؛

آی ییلدیزی شانمزک ،

قیزیل رنکی فتح و ظفر ایچون آقان قانمزک ،
یانیقلری عشق مزله عنمزک تمنالیدر .

اویدی یوز ییلدن بری شو آسیاده ، آفریقاده

آوروپاده قورقو ، حرمت طاغیتاراق صاواشمشدی ؛

قطبلرک آنکنده ، صیحاق خط استواهه ،

اق کوبوكاو عما نلرده شرفلره طولا شمشدی .

فقط یارین اونک هما قانادینک کولکلری ،

آذانلرک آغلادینی بوتون مظلوم اولکلری

آتشی کل صباحلره

سعادتلر کتیر بھی الار کبی او قشایاجق ؛

قورتا ریجی سلاحلره

بو طالعسز ايلارده ده حر ملتله ياشا ياجق،
 آرتيق شرقى افقلرى آلتىدە كى هر ديارلۇ
 تاجى، تختى، سعادتى، هر بىشىنى شرقلىرىك !

أى بوكونەشاهد او لان صرب حصارلۇ ،
 أى قەرمان محمد چاوش سپرلرى ،
 أى مصطفى كەلەركە عنىز يرى ،
 أى طوپراڭى قانلى طاغلر ، يانىق يارلۇ !

سزلى بورده كوردو كىڭىز شانلى جىنىكى
 ألدە قىلييچ پارلا دېقە او نوتمايك ؟
 بو كونى دە بوندن او ج بىئىچ يېل اولىكى
 قەرمانلىق دورى كېي او يوتمايك .

آكلاتىك كە بورده توركارشان ويردىلر ؛
 بىچوق وحشى ، جەنمى قوتلرە ..

آتش ، چەلیک قرالارى دولتلرى
سونكوللە معجزەلر كۆستەدىلر .

بورده ظلمە باش أكمەن بويىكىتلر
وطن اىچون هىختە قاتلاندىلر ؛
أولوملىرى هيچە صايىان شو شەيدىلر
تورك ايلينك حياتى قازاندىلر .

بومىلكت بويوكامڭىز وطنىدیر ؛
اللرنىدە سلاحلەرلە أوانلىڭىز ،
صۈڭ نفسىدە اميدلەرلە كولنلىڭىز ،
حقە قربان اولانلىڭ تورانىدیر .

بو صاف روحلۇر شودنىيادن آيرىلىرىكىن
يانىق سىللە: «وطن!» دىه حايقىرمىشدر ؛
يانلىرىنە حلاللاشق اىچون كان
يولداشلىرى انتقامە چاغىرمىشدر .

بوردن كېن هىبرمغۇرۇر باش اىكىسىن ؛
بو قان ، كەمىك طولوا اولان طوبراقلىرى

بویوک ، کوجوک دولتلرگ سانجاقلرى
سلامىلله او قشامقى بىبورج بىلسىن .

زيرا بوير ، الا فداكار بى ملتىك
قەرمانلىق ، شرف ، ناموس قىلغەسىدر ؟
بۇردىھەسس ، اوالىمى حرىيتك
عصرلىر بىزى سوپىلر نىغەسىدر .

بهاسی : ایکی غروش

ساعرک باستھا کتابداری :

نورک سازی	با صیلمشد ر
ای نورک اویان	با صیلمهد ر
طالو سسلری	با صیلمشد ر
تورکجه شعر لر	اکنچی دفعہ با صیلا جقدر
قارص هیکلنک قارشیدسندہ	با صیلا جقدر
انا طولی کویلزندہ	با صیلا جقدر
چو جو قولرہ منظومہ لر	با صیلا جقدر

صائمونہ بڑی :

کتبخانہ اسلام

ید نجی بنس بیک

Yurdakul, Mehmet Emin
Ordunuñ destanı

PL
248
Y87
07
1915